

Zaaknummer: 0098234188
Documentnummer: 0098644231

Memo

Aan:	Gemeenteraad
Van:	College van B&W
Team:	Beleid
Datum:	3 september 2024
Onderwerp:	Stand van zaken huisvesting statushouders opvang Oekraïners en asielzoekers
Bijlage memo:	
N.a.v. toezegging raad d.d.:	

De gemeente Weststellingwerf is verantwoordelijk voor de huisvesting van statushouders, de opvang van ontheemden uit Oekraïne en de uitvoering van de ‘Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen’ beter bekend als de Spreidingswet.

In deze memo informeren wij u over de voortgang op de drie bovenstaande onderwerpen.

Huisvesten statushouders

Sinds 2021 heeft Weststellingwerf een achterstand in het huisvesten van statushouders. Hiervoor is eind 2022 een plan opgesteld dat is verstuurd aan de toezichthouder Provincie Fryslân. U heeft als Raad dit plan destijds ook ontvangen. Aan dit plan wordt uitvoering gegeven. Onder andere door verbeterde afspraken met de woningcorporaties en de realisatie van noodhuisvesting van statushouders.

In 2024 zijn in de eerste helft van 2024 61 statushouders gehuisvest. Hiervan tellen 42 statushouders mee voor de taakstelling van dit jaar. De overige 19 personen telden mee voor de taakstelling van 2023, aangezien zij destijds in Hotel van der Valk in Wolvega verbleven.

Taakstelling 2024	Achterstand 2021-2023	Aantal gehuisvest (meetellend)	Aantal gehuisvest (herhuisvesting)	Aantal gehuisvest (totaal)	Nog te huisvesten 2024
54	38	42	19	61	50

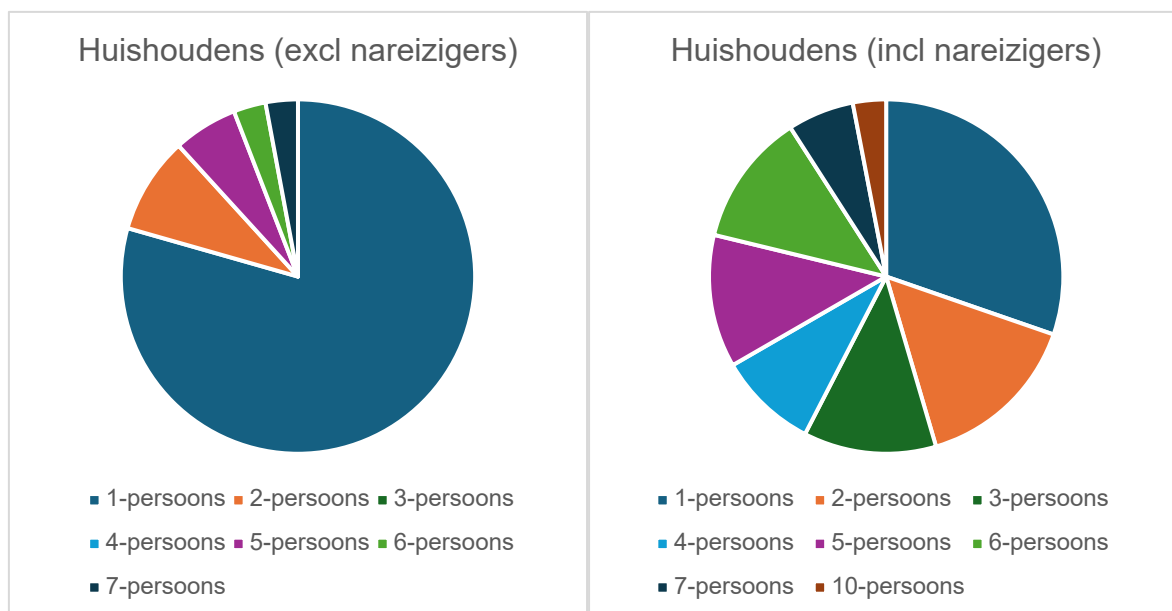
Tabel 1: stand van zaken taakstelling 28 juni 2024

Om de taakstelling voor 2024 te halen moeten in de tweede helft van 2024 nog 50 statushouders worden gehuisvest. Eén van de grootste uitdagingen bij het huisvesten van statushouders – naast de wooncrisis – is de gezinssamenstelling en de achterstanden van de IND bij het behandelen van gezinshereniging.

Er zijn op dit moment 55 statushouders aan Weststellingwerf gekoppeld die in AZC's of andere opvanglocaties verblijven. Dit betreft 34 huishoudens, waarvan circa 80 procent een éénpersoonshuishouden is. Van de éénpersoonshuishoudens heeft 60 procent een aanvraag voor gezinshereniging ingediend.

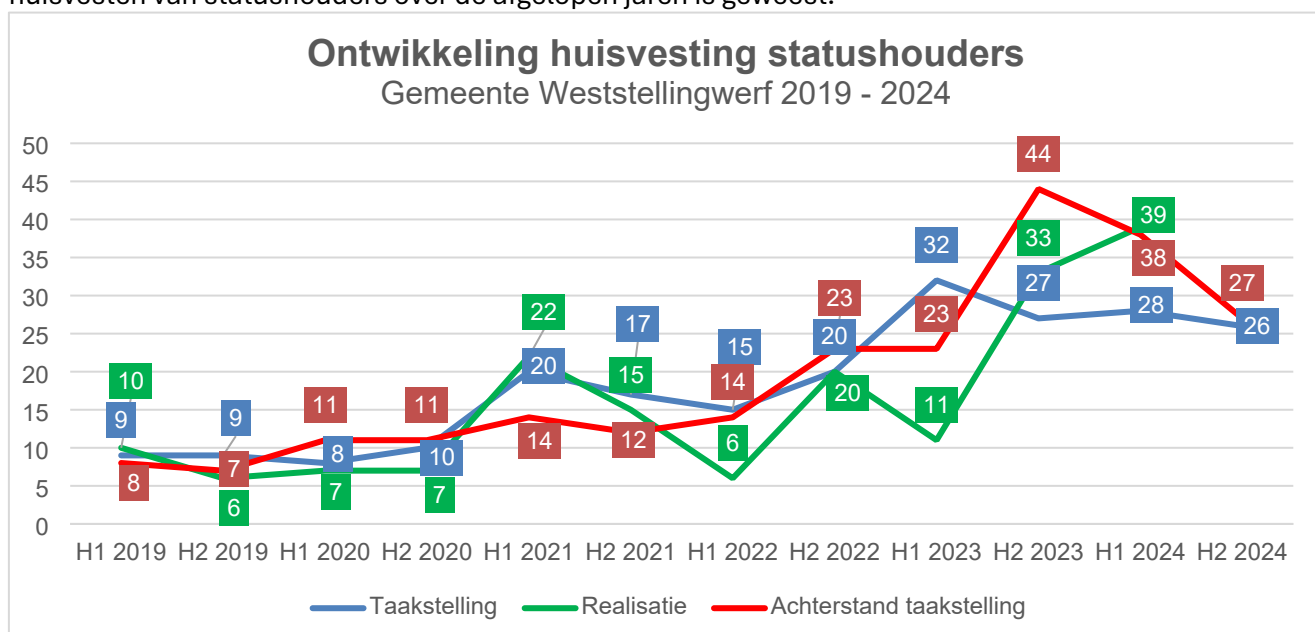
Dit betekent dat de woningcorporaties statushouders moeten huisvesten waarvan onduidelijk is wat de gezinssamenstelling over één of twee jaar is.

Met de corporaties is afgesproken dat circa 10 procent van de woningen die vrijkomen in de sociale sector worden verhuurd aan statushouders.

Figuur 1: samenstelling aan Weststellingwerf gekoppelde statushouders (29 juli 2024)

De verwachting is dat Weststellingwerf in 2024 een groot deel van de achterstand uit voorgaande jaren weg kan werken. In onderstaande afbeelding is weergegeven hoe de ontwikkeling van het huisvesten van statushouders over de afgelopen jaren is geweest.

Figuur 2: ontwikkeling huisvesting statushouders gemeente Weststellingwerf 2019 – 2024

Opvang ontheemden uit Oekraïne

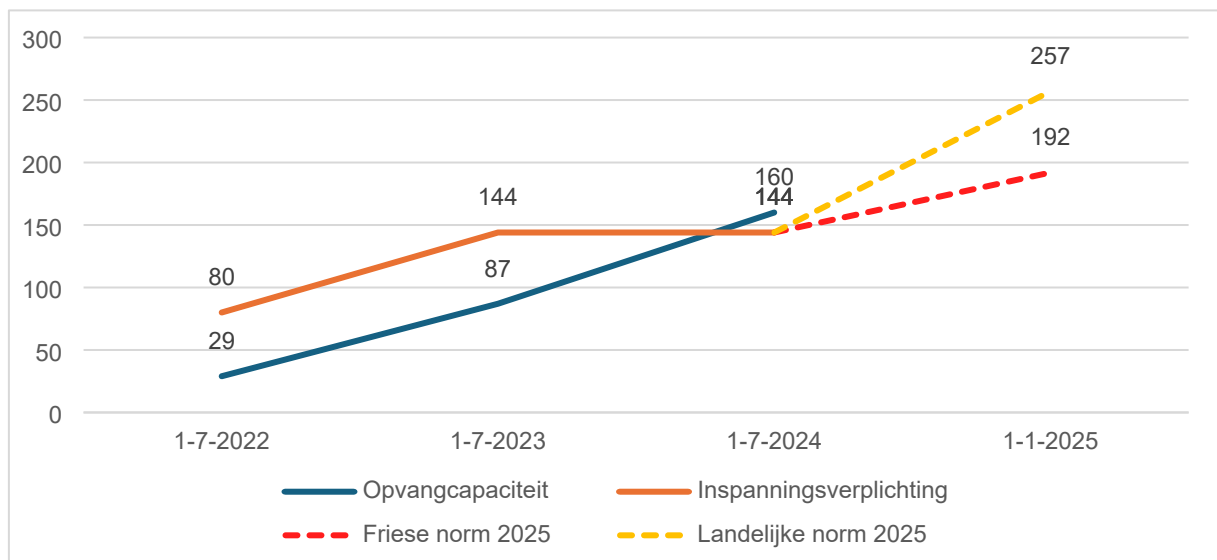
Sinds begin 2022 is de gemeente verantwoordelijk voor het opvangen van ontheemden uit Oekraïne. Het realiseren van opvangcapaciteit is een uitdaging gebleken. Er is weinig maatschappelijk vastgoed beschikbaar dat snel omgezet kon worden naar opvanglocaties. In juni 2024 heeft de gemeente voor het eerst sinds maart 2022 de inspanningsverplichting gehaald. Sinds de opening van de gemeentelijke opvang in de Lantscheene in Oldetrijne heeft Weststellingwerf 160 opvangplekken voor ontheemden uit Oekraïne.

Gerealiseerde opvangplaatsen	160
Inspanningsverplichting 2024 (Friese norm) t/m 31-12-2024	144
Inspanningsverplichting (Friese norm) vanaf 1-1-2025	192
Inspanningsverplichting (Landelijke norm) vanaf 1-1-2025	257

Tabel 2: Huidige realisatie & inspanningsverplichtingen per 1 januari 2025 (Oekraïne opvang Weststellingwerf juli 2024)

Per 1 januari 2025 wordt de inspanningsverplichting verhoogd. Volgens de landelijke norm is de inspanningsverplichting per 1 januari 2025 voor Weststellingwerf 257 opvangplaatsen.

In Friesland wordt de Friese norm gehanteerd. Zowel de Veiligheidsregio Fryslân (VRF) als de Commissaris van de Koning als voorzitter van de provinciale regietafel (PRT) hebben een minderheidsstandpunt ingenomen in het veiligheidsberaad en de landelijke regietafel (LRT). Dit minderheidsstandpunt is dat Friesland uitgaat van een verdeling naar ratio op basis van inwoneraantal. De landelijke norm combineert een verdeling op basis van inwoneraantal en oppervlakte. Dit is de reden dat de landelijke norm hoger is voor Friesland dan de Friese norm.

Figuur 3: opvangcapaciteit en inspanningsverplichting Oekraïense ontheemden sinds start opvang gemeente Weststellingwerf

Voor 2025 heeft Weststellingwerf wederom een opgaven om opvanglocaties te realiseren. De komende 18 maanden sluiten verschillende opvanglocaties. Dit betekent dat er minimaal 100 opvangplaatsen gerealiseerd moeten worden om de inspanningsverplichting te halen.

Opvang asielzoekers

Sinds de invoering van de spreidingswet per 1 februari 2024 heeft de gemeente Weststellingwerf een taakstelling om 142 asielzoekers te huisvesten. Op dit moment heeft de gemeente geen duurzame opvangplaatsen voor asielzoekers. In Hotel van der Valk Wolvega worden op dit moment circa 32 statushouders gehuisvest die afkomstig zijn uit AZC Balk en andere AZC's. Dit zijn geen duurzame plaatsen die worden meegenomen in het provinciale plan van de provinciale regietafel (PRT).

In het najaar van 2024 wordt een provinciaal plan aangeboden aan de staatssecretaris. In dit plan wordt aangegeven hoe Friesland gaat voldoen aan de Spreidingswet. In dit plan zijn geen duurzame asielplannen vanuit Weststellingwerf opgenomen. Er is wel aangegeven dat Weststellingwerf bereid is om bij te dragen aan de opgave, bijvoorbeeld door de inzet van (crisis)noodopvang.